

RAPPORT

Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI)
enligt Svensk standard SS 199000:2014

NATURVÄRDESINVENTERING AV OMRÅDEN VID LILLA DANSKA VÄGEN, GÖTEBORGS STAD

Pro Natura
September 2021

Rapport samt föreliggande arbete följer svensk standard SS 19000:2014 – Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI)

Inventering, text och foto:
Pro Natura

Postadress

Pro Natura
Träringen 66 B
416 79 Göteborg

Pro Natura:

Kontaktperson och ansvarig handläggare: Thomas Appelqvist
Inventering och sammanställning: Thomas Appelqvist, Andrea Albeck och Ola Bengtsson Pro Natura samt Johan Eklöf, Nattbakka ord & natur

Beställare:

Göteborgs Stad: Stadsbyggnadskontoret
Kontaktperson: Fredrik Söderberg

Framsida:

Vy mot lövmiljöerna i naturvärdesobjekt 2 med gräsmattmiljöer i förgrunden

1. Sammanfattning.....	4
2. Uppdraget.....	5
2.1 Bakgrund.....	5
2.2 Syftet med NVI:n.....	5
2.3 Omfattning.....	5
3. Metodik.....	7
3.1. Generell naturvärdeinventering.....	7
3.2 Avgränsning av naturvärdesobjekt.....	10
3.3. Fördjupad artinventering.....	10
3.4. Miljöer för mindre hackspett.....	10
3.5. Arbetsgång.....	11
4. Allmänt om naturförhållandena.....	12
4.1. Geografi och bebyggelse.....	12
4.2. Naturförhållandena.....	13
5. Beskrivningar av naturvärdesobjekt.....	15
6. Generellt biotopskydd.....	21
7. Värdeelement, inklusive särskilt skyddsvärda träd.....	21
8. Detaljerad redovisning av artförekomst.....	22
9. Fördjupad artinventering.....	23
9.1. Idegran och mistel.....	23
9.2. Mindre hackspett.....	23
9.3. Fladdermöss.....	24
10. Inventering av miljöer lämpliga för mindre hackspett.....	25
11. Analys av områdets känslighet för byggnation.....	26
12. Litteratur och källor.....	27
12.1. Skriftliga källor.....	27
12.2. Kartor.....	27
12.3 Databaser och internet.....	28

Bilaga 1: Karta över inventeringsområdet, identifierade naturvärdesobjekt och deras naturvärdesklass

Bilaga 2: Karta över naturvärdesobjektens naturtyper

Bilaga 3: Karta över noterade värdeelement

Bilaga 4: Karta över noterade fridlysta arter

Bilaga 5: Karta över fladdermusboxarnas placering

1. Sammanfattning

Göteborgs stad har beställt en naturvärdesinventering inom ett område intill Lilla Danska Vägen och Skogshyddegatan i Göteborgs stad.

Inventeringen utfördes under perioden maj till augusti 2021 enligt Svensk Standard 199000:2014 Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI). Eftersom inventeringen genomförts med detaljeringsgraden detalj har objekt med en storlek om minst 10 m² eller mer identifierats, karterats och beskrivits. Inventeringen har genomförts med tilläggen "naturvärdesklass 4", "generellt biotopskydd", "värdeelement", "detaljerad redovisning av artförekomst", "fördjupad artinventering" (mindre hackspett, fladdermöss samt idegran och mistel) samt "detaljerad inventering av biotoper för mindre hackspett".

Totalt omfattar avgränsat inventeringsområde cirka 1,8 hektar. Inom detta område har tre olika naturvärdesobjekt om sammanlagt 0,6 hektar avgränsats. Samtliga dessa bedömdes hysa ett visst naturvärde (=naturvärdesklass 4).

Inga strukturer som omfattas av generellt biotopskydd kunde noteras. Ett enda värdeelement – en grövre tallåga – noterades dock.

När det gäller artförekomster inom inventerat område så noterades den fridlysta arten murgröna på två ställen. Båda noteringarna är sannolikt trädgårdsrymlingar. Hybriden mellan vår inhemska idegran och japansk idegran noterades på flera ställen. Denna hybrid används ofta i trädgårdar och omfattas inte av fridlysningsbestämmelserna. Mistel noterades inte alls inom området och inte heller gjordes några noteringar av mindre hackspett. Ett mindre antal registreringar av fladdermöss gjordes, bland annat de rödlistade arterna nordfladdermus och brunlångöra. Gjorda noteringar indikerar att det sannolikt enbart är fråga om enskilda individer som passerar eller söker föda.

Inga miljöer lämpliga för mindre hackspett noterades inom inventeringsområdet.

Det inventerade området bedömdes generellt inte vara särskilt känsligt för byggnation. Vid en eventuell byggnation vore det dock gynnsamt för fladdermusfaunan att tänka på att bevara mörka stråk med en del skyddande vegetation.

2. Uppdraget

2.1 Bakgrund

I samband med att ett en ny detaljplan tas fram för ett område vid Lilla Danska Vägen har Göteborgs Stad beställt en naturvärdesinventering av Pro Natura.

Detaljplanen syftar till att möjliggöra en utveckling av området, för att i enlighet med stadens utbyggnadsstrategi förtäta, komplettera och utveckla staden där befintliga resurser och redan gjorda investeringar kan nyttjas effektivt, till exempel infrastruktur, service, kollektivtrafik.

Föreslagen exploatering består av bostäder, skola och förskola. Projektet syftar också till att säkerställa en allmän gång- och cykelväg genom området. Mindre förändringar av Skogshyddegatan och eventuellt Lilla Danska Vägen kommer behövas, för att t.ex. klara vändande fordon på ett bra sätt.

2.2 Syftet med NVI:n

Syftet med inventeringen är att kartlägga de terrestra naturvärden som finns inom inventeringsområdet samt bedöma olika miljöers känslighet för byggnation.

2.3 Omfattning

Inventeringen följer den nationella standarden för naturvärdesinventering SS 199000:2014, med tilläggen "naturvärdesklass 4", "generellt biotopskydd", "värdeelement", "detaljerad redovisning av artförekomst", "fördjupad artinventering" (mindre hackspett, fladdermöss samt idegran och mistel) samt "detaljerad inventering av biotoper för mindre hackspett".

Inventeringen har genomförts med detaljeringsgraden som i ovan nämnda standard benämns "Fältnivå detalj". Detta innebär att naturvärdesobjekt med en yta om 10 kvadratmeter eller mer ska kunna identifieras samt linjeformade objekt med en längd om minst 10 meter samt en bredd om minst 0,5 meter, identifieras.

Det ska framhållas att detta, enligt standarden för naturvärdesinventering (NVI), är en sammanställning och bedömning av värden utifrån aspekten biologisk mångfald. Någon bedömning av områdets eventuella geologiska, geomorfologiska, arkeologiska eller hydrologiska värden ej har gjorts.

I detta arbete ingår heller ingen bedömning av den kulturhistoriska miljön. Inte heller innehåller detta arbete någon bedömning av områdets sociala värden eller värden för friluftslivet.

Arbetet innehåller även en analys av inventeringsområdets känslighet för byggnation. Denna del ingår normalt inte i genomförandet av en naturvärdesinventering enligt den nationella standarden men har, på beställarens begäran lagts till som ett separat kapitel.

Fältarbetet genomfördes under perioden maj till augusti 2021

3. Metodik

Naturvärdesinventeringen har genomförts enligt standarden för naturvärdesinventeringar (NVI) SS 199000:2014. För detaljer i denna så hänvisas till standarddokumenten Svensk Standard SS 199000:2014 och Teknisk rapport SIS-TR 199001:2014.

3.1. Generell naturvärdeinventering

Grunden i denna standard är att på ett transparent, upprepbart och väldefinierat sätt genomföra *naturvärdesbedömningar* vad gäller biologisk mångfald. Syftet med en naturvärdesinventering är att identifiera och avgränsa de geografiska områden i landskapet som är av positiv betydelse för biologisk mångfald samt att dokumentera och naturvärdesbedöma dessa. Ett områdes naturvärde redovisas genom att det tilldelas en naturvärdesklass. Naturvärdesinventeringar kan genomföras med olika ambitionsnivåer beroende på syftet med inventeringen. Detta gäller huruvida fältarbete ska genomföras eller ej, vilken detaljeringsgrad inventeringen ska ha (vilken som är minsta obligatoriska karteringsenhet) och om inventeringen ska ha några tillägg (identifiering av objekt med generellt biotopskydd, inventering av särskilda arter, identifiering och avgränsning av områden som har naturvärdesklass 4). I denna inventering har tilläggen "naturvärdesklass 4", "generellt biotopskydd", "värdeelement", "detaljerad redovisning av artförekomst", "fördjupad artinventering" (mindre hackspett, fladdermöss samt idegran och mistel) samt "detaljerad inventering av biotoper för mindre hackspett" ingått.

En viktig princip i arbetet med naturvärdesinventering enligt standarden är att naturvärdesbedömningen ska utgå från två olika bedömningsgrunder – *bedömningsgrund art* och *bedömningsgrund biotop*. Den första avser i vilken grad arter och arters förekomst bidrar till naturvärdet. Den andra är en bedömning av hur biotopen bidrar till den biologiska mångfalden. De båda bedömningsgrunderna är naturligtvis beroende av varandra så att högre värde från biotopsynpunkt normalt leder till att området också har värden i form av artförekomster.

Ett viktigt begrepp vid användningen av arter som bedömningsgrund är begreppet *naturvårdsart*. Enligt standarden för naturvärdesinventeringar (NVI) så är naturvårdsart en art som indikerar att ett område har naturvärde eller som i sig själv är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Detta ansluter till ArtDatabankens definition av begreppet (ArtDatabanken 2013). Enligt ArtDatabanken så är naturvårdsarter ett samlingsbegrepp för skyddade arter, rödlistade arter, typiska

arter, ansvarsarter, signalarter och nyckelarter. I standarden hanteras dock nyckelarter separat och ingår därmed inte i begreppet naturvårdsart. Signalarter markeras i listorna över naturvårdsarter med "S".

Viktiga faktorer vid bedömning av ett områdes biotopkvalitet är

- Naturlighet
- Processer och störningsregimer
- Strukturer.
- Element
- Kontinuitet
- Naturgivna förutsättningar.
- Förekomst av nyckelarter.
- Läge, storlek och form.

Strukturer och element är av särskild betydelse vid bedömningen eftersom de är företeelser som kan uppfattas i fält. De används därför i många fall för att indirekt bedöma förekomst av andra biotopkvaliteter, som t.ex. naturlighet, processer och störningsregimer, kontinuitet, naturgivna förutsättningar och vissa nyckelarter. Biotopens värde beror också på hur sällsynt och hotad den är.

I standarden finns också angivet hur olika *naturtyper* ska benämnas. En naturtyp är en sammanfattande benämning på en grupp biotoper med gemensamma kännetecken. I naturvärdesinventeringen grupperas biotoperna i följande naturtyper: Infrastruktur och bebyggd mark, täkt och upplag, park och trädgård, åkermark, äng och betesmark, igenväxningsmark, skog och träd, myr, fjäll, berg och sten, sandmiljö, grund marin mjukbotten, grund marin hårbotten, djup marin mjukbotten, djup marin hårbotten, biogent rev och bubbelrev, antropogen marin miljö, grund sjö, djup sjö, småvatten, vattendrag, antropogen limnisk miljö, havsstrand samt limnisk strand. Begreppet naturtyp används ibland, både i vanligt tal och i biologiska sammanhang, med något annorlunda betydelse. Ett exempel är Natura 2000 som använder naturtyp i en annan betydelse.

Ett viktigt resultat av en naturvärdesinventering är att *naturvärdesobjekt* identifieras, avgränsas, bedöms och beskrivs. Ett naturvärdesobjekt i en naturvärdesinventering är ett avgränsat geografiskt område med naturvärde, som utgörs av en dominerande naturtyp och som kan bedömas till en och samma naturvärdesklass. I standarden ska ett naturvärdesobjekt vara ett sammanhängande geografiskt område.

De naturvärdesklasser som används i naturvärdesinventeringen är:

- Naturvärdesklass 1 - högsta naturvärde
- Naturvärdesklass 2 - högt naturvärde
- Naturvärdesklass 3 - påtagligt naturvärde
- Naturvärdesklass 4 - visst naturvärde

Enligt framtagen standard tolkas denna värdeskala på följande sätt:

Naturvärdesklass 1 (störst positiv betydelse för biologisk mångfald): Varje enskilt område med denna naturvärdesklass bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller global nivå.

Naturvärdesklass 2 (stor positiv betydelse för biologisk mångfald): Varje enskilt område med denna naturvärdesklass bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.

Naturvärdesklass 3 (påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald): Varje enskilt område av en viss naturtyp med denna naturvärdesklass behöver inte vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, med det bedöms vara av särskild betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.

Naturvärdesklass 4 (viss positiv betydelse för biologisk mångfald): Varje enskilt område av en viss naturtyp med denna naturvärdesklass behöver inte vara av betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, men det är av betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.

De områden som redovisas i denna inventering är de som uppnått naturvärdesklass 4 eller högre. I denna inventering nådde tre områden upp till naturvärdesklass 4, vissa naturvärden.

Det område som inventerats framgår av karta i figur 3 samt i bilaga 1 medan naturvärdesobjektens naturtyper redovisas i bilaga 2. I bilaga 3 presenteras en karta över noterade värdeelement och i bilaga 4 en karta över noterade fridlysta arter. I bilaga 5 återfinns en karta över var de autboxar som använts vid fladdermusinventeringen placerats.

3.2 Avgränsning av naturvärdesobjekt

Enligt den standard för naturvärdesinventering som denna inventering följer bör varje enskilt naturvärdesobjekt innehålla en dominerande naturtyp och utgöras av en geografiskt sammanhängande yta. Ett naturvärdesobjekt kan dock utgöras av åtskilda men näraliggande ytor om detta kan motiveras ekologiskt. I nedanstående rapport utgörs naturvärdesobjekt 2 av två separata delytor vilka utgörs av samma naturtyp med samma naturvärden men separeras geografiskt av en öppen gräsyta. Det bedömdes vara motiverat ur ett ekologiskt perspektiv att låta naturvärdesobjekt 2 bestå av två delytor.

3.3. Fördjupad artinventering

Fördjupad artinventering av idegran, mistel och mindre hackspett genomfördes alla genom visuellt eftersök. Vid eftersök av mindre hackspett nyttjades även inspelat trumljud och locklåten som spelades upp genom en bärbar högtalare för att försöka locka fram arten.

Inventering av fladdermöss gjordes med så kallade autoboxar (Pettersson D500x), vilka placeras ut på strategiskt valda platser i området under två tillfällen under perioden juli - augusti. Ljudanalys gjordes manuellt, det vill säga utan programvara, med auto-id, i BatSound 4.4 (Pettersson elektronik). Autoboxarna placerades där de bedömdes fungera bäst ur ett praktiskt perspektiv. Detta kan i vissa fall ha inneburit att de placerades i inventeringsområdets gräns eller kanske till och med strax utanför. Autoboxarnas placering framgår av karta i figur 9 och bilaga 5.

3.4. Miljöer för mindre hackspett

Undersökning av miljöers lämplighet för mindre hackspett följer den metod som Göteborgs Stad tagit fram för hur förekomster av lämpliga bo- eller födosökmiljöer ska anges (Göteborgs Stad 2013). Respektive delområde klassificerades enligt denna handlingsplan i en tregradig skala utifrån dess lämplighet för den mindre hackspetten på följande sätt:

- Mycket lämpliga ytor
- Lämpliga ytor
- Mindre lämpliga ytor

För varje delområde bedömdes dessutom, med hjälp av en bokstavskod, lämplighet som födosökmiljö (första bokstaven) eller bomiljö (andra bokstaven) var för sig enligt följande:

- A – Mycket goda förhållanden
- B – Goda förhållanden
- C – Mindre goda förhållanden
- 0 – Saknar värde (anges enbart för bomiljö).

Ett område med goda förhållanden för både födosök och bobygge anges därmed med BB, ett område med goda födosöksförhållanden och mycket goda möjligheter för bobygge som BA etc. De allra viktigaste områdena för den mindre hackspetten får således bokstavskombinationen AA medan de sämsta får kombinationen C0.

3.5. Arbetsgång

Förarbete

1. Sammanställning av tidigare dokumentation om naturen i inventeringsområdet.

Ett antal olika underlag har undersökts och dessa finns redovisade i kapitel 4.3.

2. Potentiella naturvärdesobjekt har avgränsats.

3. Fältkartor för arbetet där potentiella naturvärdesobjekt är markerade har tagits fram. Fältkartorna har innehållit en bakgrund med ortofoto.

Fältarbete

Eftersom inventeringen har genomförts enligt detaljeringsgraden detalj så har alla objekt med en storlek om minst 10 kvadratmeter eller mer identifierats, karterats och beskrivits. Linjära objekt med en längd om 10 meter eller mer och en bredd om 0,5 meter eller mer har också ingått i uppgiften att identifiera, kartera och beskriva men sådana har inte noterats. Detta innebär att hela det avgränsade området har genomsökts så att dessa har kunnat upptäckas. De enskilda träd som noterades når endast naturvärdesklass 4 och redovisas därför inte i denna inventering.

I inventeringsområdet har endast naturvärdesobjekt urskilts som tillhör naturtypen skog och träd. Namnskicket för att benämna olika biotoper följer i detta arbete Sydsvenska lövskogar (Löfgren & Andersson 2000), nedan förkortat SSLÖV

Rapportering

Rapporteringen följer standarden och för detaljer hänvisas till standarddokumenten. Om inga kommentarer anger annat så är naturvårdsarterna noterade under denna naturvärdesinventering.

4. Allmänt om naturförhållandena

4.1. Geografi och bebyggelse

Inventeringsområdet är beläget väster om Danska Vägen och innefattar skogsområden norr och söder om den Katolska skolan av Notre Dame. Norr om inventeringsområdet ligger Lundens vattentorn. Väster om området finns ytterligare ett lite skogsparti som i sin tur ansluter mot Överåsullen. Ingen del av inventeringsområdet har natur som kan uppvisa påtagliga eller höga naturvärden.

Figur 1. Tallskog med hybrididegran i naturvärdesobjekt 3. Foto: Thomas Appelqvist.

4.2. Naturförhållandena

Inventeringsområdet präglas av en stadsmiljö och skogsbestånden är därför påverkade av mänskliga aktiviteter med synligt slitage och många stigar. Skogsbestånden står på en kulle norr om skolan upp mot vattentornet och en annan höjd i den södra delen av inventeringsområdet. Skogen brukas inte och många tallar har dött i sen tid och står nu kvar som torrakor och enstaka lågor. Epifytfloran är påverkad av den stadsluft som finns där och är mycket artfattig.

4.3. Uppgifter om naturförhållandena från befintligt underlag

Ingen del av det aktuella inventeringsområdet är beläget inom område som klassats som riksintresse. Inom aktuellt inventeringsområde saknas särskilda områdesbestämmelser för Natura-2000, naturreservat, biotopskyddsområde eller liknande. Inventeringsområdet omfattas ej heller av strandskydd.

Inga delar av det aktuella inventeringsområdet har omfattats av de tematiska inventeringar som utförts på nationell nivå, såsom våtmarksinventeringen, inventering av särskilt skyddsvärda träd, nyckelbiotopsinventeringen och sumpskogsinventeringen.

Hela inventeringsområdet ingår dock i ett stort område som pekats ut som värde-trakt för särskilt skyddsvärda träd. Denna värde-trakt är mycket stor och omfattar stora delar av Göteborgs kommun samt tillika stora delar av grannkommunerna ända bort till Ulricehamn. I beskrivningen av denna värde-trakt nämns att skalbaggsarten läderbagge *Osmoderma eremita* – en art som uppmärksammas inom det europeiska naturvårdsarbetet – noterats på flera lokaler. Inga av dessa fynd har dock gjorts inom Göteborgs kommun. Det finns heller inga förutsättningar för denna art inom inventeringsområdet.

Inom inventeringsområdet har man, enligt Artportalen, noterat en lång rad rödlistade fåglar. Dessa utgörs dock av tillfälliga besök eller överflygningar och har ingen stark koppling till de nu inventerade naturavsnitten.

I områdets södra del – intill Barrskogsgatan – finns observationer av följande 15 naturvårdsintressanta fågel-arter:

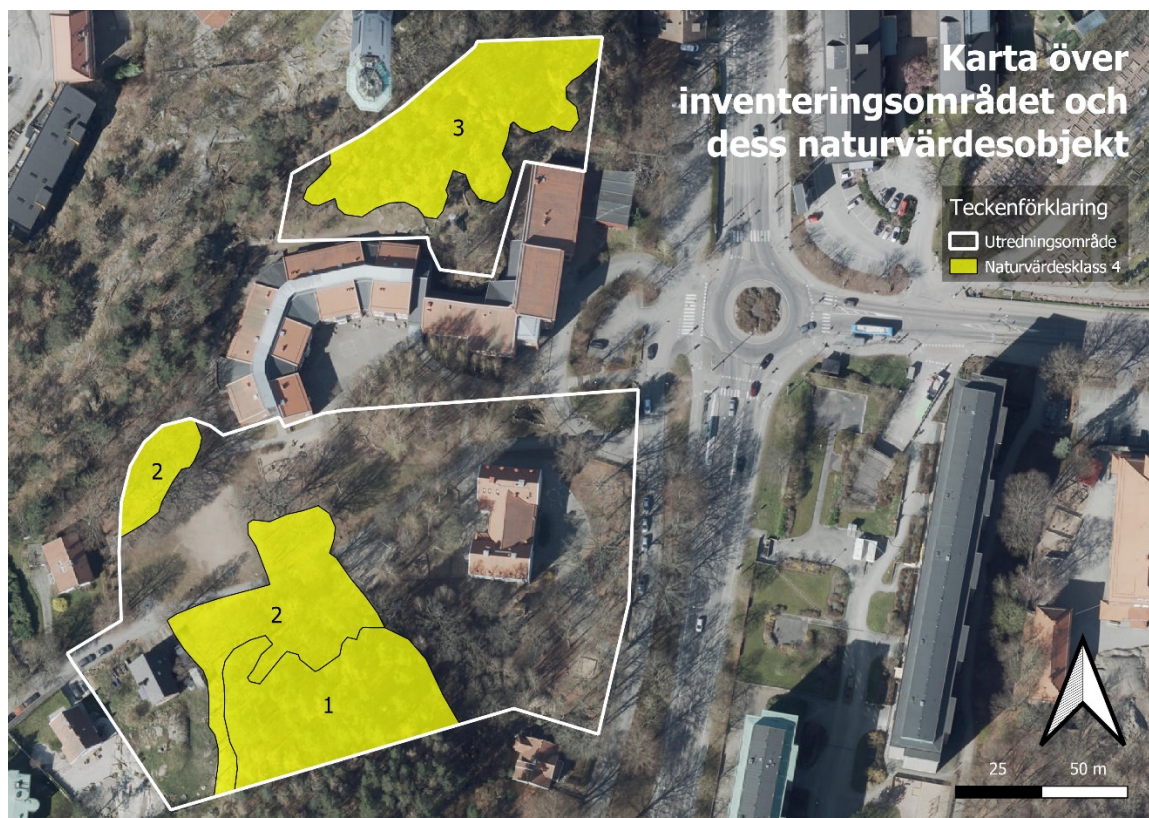
Björktrast (NT)	Rödvingetrast (NT)	Entita (NT)	Kråka (NT)
Tornseglare (EN)	Duvhök (NT)	Pilgrimsfalk (NT)	Fiskmåsar (NT)
Gråtrut (VU)	Grönsångare (NT)	Stare (VU)	Spillkråka (EU)
Ärtsångare (NT)	Grönfink (EN)	Mindre hackspett (NT)	

Figur 2. Västra delen av naturvärdesobjekt 2 mot Skogshyddevägen.

5. Beskrivningar av naturvärdesobjekt

Inom avgränsat inventeringsområde har tre naturvärdesobjekt avgränsats. Samtliga dessa tillhör naturtypen Skog och träd och samtliga har bedömts hysa naturvärden motsvarande naturvärdesklass 4, vissa naturvärden.

Figur 3. Karta över inventerat område, identifierade naturvärdesobjekt och deras naturvärdesklass.

Naturvärdesobjekt 1

Objekt-ID Lilla Danska Vägen 1	Naturvärdesklass 4
Inventeringsdatum 2021-05-10	Inventerare Thomas Appelqvist, Pro Natura,
Biotoper Tallskog	Areal 0,20 ha
Naturtyper Skog och träd	Natura 2000 naturtyper Uppfyller ej kriterier

Översiktlig beskrivning

Naturvärdesobjektet består av en talldominerad skog, Marken är stenig med nakna berghällar i de södra och centrala delarna. Marskiktet är glest med arter som lundgröe, blåbär och lingon. I buskskiktet märks tynande enbuskar och förvildade trädgårdsväxter som kopparöd häggmispel och hybrididegran.

I trädskiktet dominerar tall med inslag av gran, tall, rönn och björk

Bedömningsgrund biotopvärde

Flera av tallarna har dött i sen tid och står nu kvar som torrakor. Detta ger ett visst biotopvärde.

Bedömningsgrund artvärde

Inga naturvårdsarter kunde noteras i detta område. Detta ger ett obetydligt artvärde.

Sammanfattande naturvärdesbedömning

Sammanfattningsvis bedöms naturvärdesobjektet hysa ett visst naturvärde

Tidigare inventeringar

Saknas.

Lagligt skydd

Saknas.

Figur 4. Talldominerad skog i naturvärdesobjekt 1.

Naturvärdesobjekt 2

Objekt-ID Lilla Danska Vägen 2	Naturvärdesklass 4
Inventeringsdatum 2021-05-10	Inventerare Thomas Appelqvist, Pro Natura,
Biotoper Ädellövskog KNAS	Areal 0,22 ha
Naturtyper Skog och träd	Natura 2000 naturtyper Uppfyller ej kriterier

Översiktlig beskrivning

Närmast Skogshydevägen finns ett rikare parti med arter som blekbalsamin, skuggveronika och majsmörblomma. Vid ett träd klänger ett stort exemplar av murgröna och i väster finns små förekomster av lövbinda.

Figur 5. Eken med murgröna i naturvärdesobjekt 2.

Bedömningsgrund biotopvärde

Några av träden är gamla och har dödvedspartier och döda grenar. Detta ger ett visst biotopvärde.

Bedömningsgrund artvärde

I naturvärdesobjektet noterades den fridlysta arten murgröna. Då detta med all sannolikhet är en trädgårdsrymling bedömdes den inte bidra till naturvärdesobjektets artvärde. Då inga övriga naturvårdsarter kunde noteras i detta område bedömdes naturvärdesobjektet hysa obetydligt artvärde.

Naturvårdsarter, egna fynd:

- Murgröna, *Hedera helix* (F)

Sammanfattande naturvärdesbedömning

Sammanfattningsvis bedöms naturvärdesobjektet hysa ett visst naturvärde motsvarande naturvärdesklass 4.

Tidigare inventeringar

Saknas.

Lagligt skydd

Murgröna är fridlyst och omfattas därmed av Artskyddsförordningen.

Naturvärdesobjekt 3

Objekt-ID Lilla Danska Vägen 3	Naturvärdesklass 4
Inventeringsdatum 2021-05-10	Inventerare Thomas Appelqvist, Pro Natura,
Biotoper Tallskog	Areal 0,23 ha
Naturtyper Skog och träd	Natura 2000 naturtyper Uppfyller ej kriterier

Översiktlig beskrivning

Naturvärdesobjektet består av en talldominerad skog. Marken är stenig med nakna berghällar i de södra och centrala delarna. Marskiktet är glest med arter som lundgröe, blåbär och lingon. I buskskiktet märks tynande enbuskar och förvildade trädgårdsväxter som kopparöd häggmispel, spärrgrenigt oxbär, vitoxel och hybrididegran. I trädskiktet dominerar tall med inslag av gran, tall, rönn och björk.

Figur 6. En tallåga i naturvärdesobjekt 3.

Bedömningsgrund biotopvärde

Flera av tallarna har dött i sen tid och står nu kvar som torrakor. Här finns även enstaka lågor. Detta ger ett visst biotopvärde.

Bedömningsgrund artvärde

I naturvärdesobjektet noterades den fridlysta arten murgröna. Då detta med all sannolikhet är en trädgårdsrymling bedömdes den inte bidra till naturvärdesobjektets artvärde. Då inga övriga naturvårdsarter kunde noteras i detta område bedömdes naturvärdesobjektet hysa obetydligt artvärde.

Naturvårdsarter, egna fynd:

- Murgröna, *Hedera helix* (F)

Sammanfattande naturvärdesbedömning

Sammanfattningsvis bedöms naturvärdesobjektet hysa ett visst naturvärde motsvarande naturvärdesklass 4.

Tidigare inventeringar

Saknas.

Lagligt skydd

Murgröna är fridlyst och omfattas därmed av Artskyddsförordningen.

6. Generellt biotopskydd

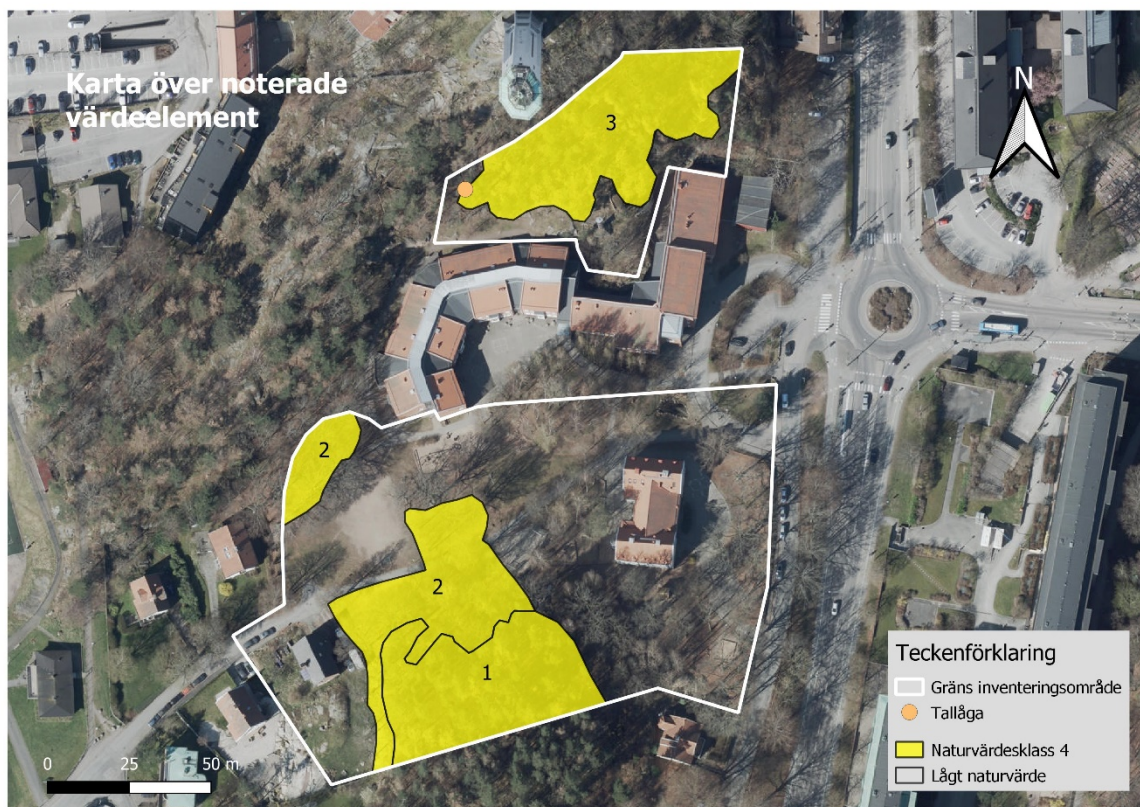
I uppdraget ingick att inventera strukturer som kan omfattas av de generella biotopskyddsbestämmelserna. Inga sådana strukturer påträffades inom området.

7. Värdeelement, inklusive särskilt skyddsvärda träd

Ett värdeelement påträffades inom området och detta var en omkullblåst och barkfallen tall i den västra kanten av naturvärdeobjekt 3 (se karta i figur 7). Tallen ligger torrt och soligt och utgör nu en livsmiljö för olika vedsvampar och vedinsekter. Under inventeringen noterades exempelvis de vanliga vedsvamparna violtagging och brunkrös på tallågan.

I övrigt noterades inga andra värdeelement under inventeringen och heller inga träd som faller inom definitionen för särskilt skyddsvärda träd.

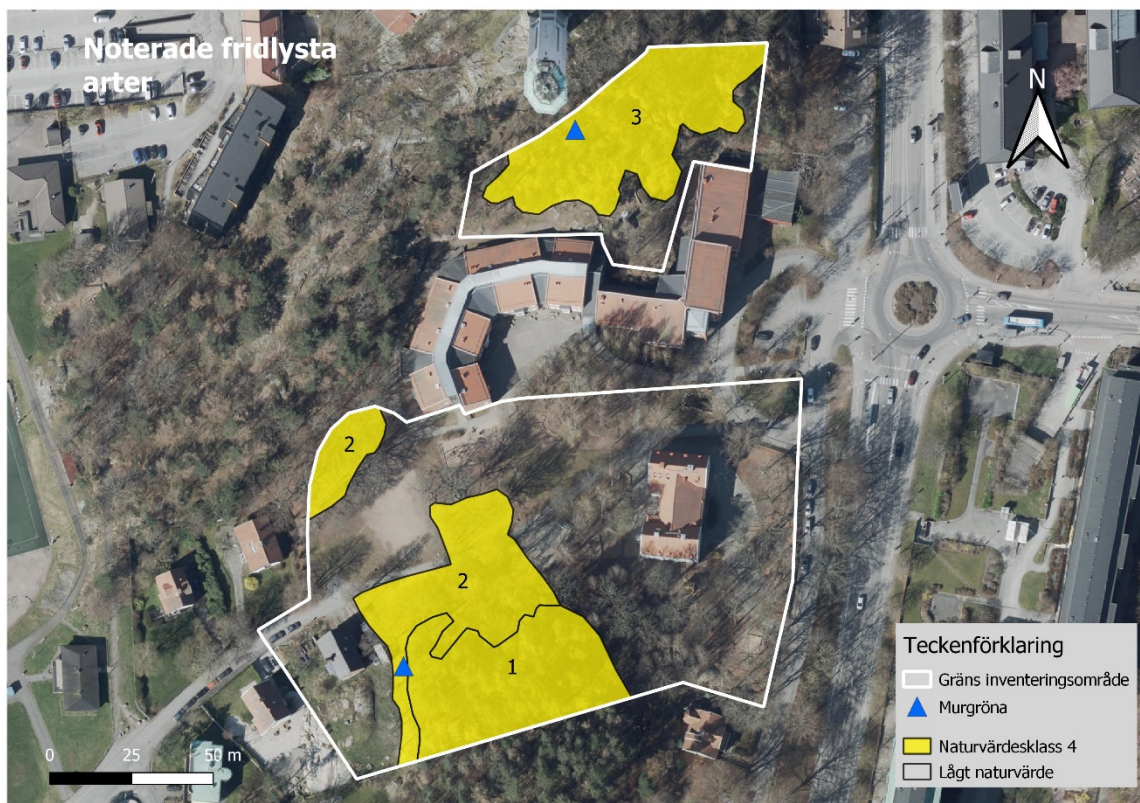
Både i naturvårdsobjekt 1 och 3 står nu ett tiotal talltorrakor. De är alla av ganska klena dimensioner med stamdiametrar mellan 20 och 30 centimeter. De har dött relativt nyligen (och flera av dem förmodligen som en följd av torrsommaren 2018) och vi kunde därför inte konstatera någon intressant fauna eller flora knuten till dessa träd i nuläget. De noterades därför inte som värdeelement vid denna inventering. Träden är däremot på sikt en värdefull resurs för vedlevande organismer och skogsbestånden har därför sammantaget ett visst naturvärde enligt naturvärdeinventeringens kriterier.

Figur 7. Karta över noterade värdeelement .

8. Detaljerad redovisning av artförekomst

Inom det inventerade området noterades den fridlysta arten murgröna på ett par ställen. Murgrönan är fridlyst enligt § 8 Artskyddsförordningen, bland annat i Västra Götalands län. De plantor av murgröna som noterades är med allra största sannolikhet att betrakta som trädgårdsrymlingar men detta går inte helt säkert att avgöra. Murgröna förekommer på många ställen i Göteborg, både i trädgårdsmiljöer och i skogsmiljöer intill bebyggelse. I så gott som alla fall finns goda skäl att tro att förekomsterna av murgröna utgörs av plantor som spritt sig från intilliggande trädgårdar. Huruvida dessa förekomster omfattas av Artskyddsförordningen och eventuellt kan leda till ett dispensärende avgörs av Länsstyrelsen. Förekomst av murgröna redovisas på karta i figur 8.

Figur 8. Karta över noterade fridlysta arter.

9. Fördjupad artinventering

9.1. Idegran och mistel

Inom inventerat område påträffades flera plantor av idegran spritt i de redovisade naturvärdesobjekten. Samtliga dessa plantor bedömdes dock vara hybriderna mellan europeisk idegran *Taxus baccata* och japansk idegran *Taxus cuspidata*. Denna hybrid är en vanlig trädgårdsväxt och i Göteborgsområdet är det vanligt att hitta individer av denna hybrid i skogsområden nära bebyggelse. Då det är fråga om en trädgårdshybrid omfattas inte denna av fridlysningsbestämmelserna. Separat karta för förekomst av idegran redovisas därför inte.

Mistel eftersöktes inom inventeringsområdet men kunde inte noteras.

9.2. Mindre hackspett

Mindre hackspett eftersöktes inom inventeringsområdet men ingen sådan kunde noteras. Tidigare noteringar av tillfälliga förekomster finns i närområdet. Miljöer

lämpliga för mindre hackspett finns inte inom inventerat område (se avsnitt 10) och därmed saknas förutsättningar för arten här.

9.3. Fladdermöss

Resultatet av fladdermusinventeringen presenteras nedan i tabell 1. Det relativt begränsade antal passager som registrerats i boxarna är lägre än i många andra, liknande inventeringar och indikerar att det inventerade området inte är optimalt för fladdermöss. Det rörelsemönster som registreras av autoboxarna indikerar också att det sannolikt enbart är fråga om enskilda individer som passerar eller söker föda. Därför har dessa noteringar inte vägts in i naturvärdesbedömningarna ovan.

Två av de noterade arterna är rödlistade nämligen nordfladdermus (NT) och brunlångöra (NT). Nordfladdermusen är fortfarande en relativt vanlig art men har minskat på senare tid. Denna art förekommer relativt noteras relativt ofta i stadsmiljöer. Notering av brunlångöra är mer intressant. Denna art är känslig för ljusföroreningar och rör sig främst i mörkare stråk. Att denna art noterats indikerar att det finns någon form av "attraktionskraft" i området även för mer känsliga arter.

Tabell 1. Noterade fladdermusarter i autoboxarna.

Box pos	Datum		koordinater		Större brunfl	Gråskiml fladderm	Nord-fladderm	Dvärg-pipistrell	Brun-långöra
	start	stopp	N	O					
1	2021-07-02	2021-07-04	57.708595	12.004892					
1	2021-08-16	2021-08-17	57.708595	12.004892					
2	2021-07-02	2021-07-04	57.708713	12.006146		1	1		
2	2021-08-16	2021-08-17	57.708713	12.006146					
3	2021-07-02	2021-07-04	57.707723	12.004347	22	1	6		
3	2021-08-16	2021-08-17	57.707723	12.004347					
4	2021-07-02	2021-07-04	57.707182	12.005985		1	2	1	1
4	2021-08-16	2021-08-17	57.707182	12.005985				1	
5	2021-07-02	2021-07-04	57.706855	12.004954					
5	2021-08-16	2021-08-17	57.706855	12.004954	1				

Figur 9. Karta över fladdermusboxarnas (autoboxarnas) placering.

10. Inventering av miljöer lämpliga för mindre hackspett

I inventeringsuppdraget ingick att kartera miljöer lämpliga för mindre hackspett enligt det förfarande som tagits fram av Göteborgs stad. De miljöer som förekommer inom det inventerade området utgörs antingen av barrdominerade miljöer som inte gärna nyttjas av den mindre hackspetten eller lövskogsmiljöer med unga eller medelålders friska träd utan dödvedspartier. Denna typ av lövmiljöer är inte heller lämpliga för den mindre hackspetten som behöver träd med döda och relativt väl rötade grenar eller stampartier.

Inte heller förekommer miljöer i vilka den mindre hackspetten kan häcka.

Häckningsmiljöer utgörs nästan uteslutande av björk- eller klibbaldominerade, äldre bestånd med döda eller döende träd som kan erbjuda tillräckligt mjuka substrat där den mindre hackspetten kan hacka ut bomiljöer.

Sammantaget saknas därför lämpliga miljöer för den mindre hackspetten och därmed redovisas inte heller karta för detta arbetsmoment.

11. Analys av områdets känslighet för byggnation

Inom inventerat område har tre naturvärdesobjekt identifierats. Samtliga dessa har bedömts hysa vissa naturvärden motsvarande klass 4. Detta är alltså den lägsta naturvärdesklassen. Med undantag för förbiflygande fladdermöss har inga naturvårdsarter noterats inom inventeringsområdet och inte heller finns påtagliga förutsättningar för arter med högre krav på sin livsmiljö. Detta gör sammantaget att det inventerade området generellt inte kan betraktas som särskilt känsligt för byggnation ur ett naturvärdesperspektiv.

Inventeringen av fladdermöss har dock givit en indikation på att även arter som är känsliga för ljusföröroningar, såsom den rödlistade brunfladdermusen, kan röra sig i området. Vid en eventuell byggnation är det därför av betydelse att tänka på att bevara mörka stråk med en del skyddande vegetation. Detta kan också få bäring på var gatlampor placeras, hur gatu- och fasadbelysning utformas etc. Kan vissa skogsdungar lämnas och undantas från att påverkas av artificiella ljuskällor är detta mycket positivt för fladdermusfaunan.

12. Litteratur och källor

12.1. Skriftliga källor

- ArtDatabanken 2013: Naturvårdsarter. – ArtDatabanken Rapporterar 14. SLU, Uppsala.
- ArtDatabanken 2015: Rödlistade arter i Sverige 2015. – ArtDatabanken, SLU.
- Jönsson, C. 2009: Ny metod för kontinuerlig naturtypskartering av skyddade områden (KNAS). – Metria Geoanalys. 2009.
- Löfgren, R. & Andersson, L. 2000: Sydsvenska lövskogar och andra lövbärande marker. Kriterier för naturvärdering, skydd och skötsel. – Naturvårdsverket. Rapport 5081.
- Naturvårdsverket 1987: Inventering av ängs- och hagmarker. Handbok.
- Nitare, J. (ed.) 2010: Signalarter. Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer. – 4:e rev uppl. Skogsstyrelsen.
- Påhlsson, L. 1998: Vegetationstyper i Norden. – TemaNord 1998:510.
- SIS Swedish Standards Institute 2014: Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI). Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. – Svensk Standard SS 199000:2014.
- SIS Swedish Standards Institute 2014: Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI). Komplement till SS 199000. – Teknisk rapport SIS-TR 199001:2014.
- Östberg, J. & Ståhl, Ö. 2018: Standard för skyddande av träd vid byggnation 2.0. Sveriges Lantbruksuniversitet, rapport 2018:02. ISBN 978-91-576-8952-8.

12.2. Kartor

Ortofoto erhållet av Göteborgs Stad.

12.3 Databaser och internet

Artportalen – Rapportsystem för växter, djur och svampar:

<https://artportalen.se/>

Länsstyrelsernas geodatakatalog:

<https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalogen/>

Naturvårdsverkets kartverktyg Skyddad natur

<http://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

Skogsstyrelsens kartdatabas:

<https://kartor.skogsstyrelsen.se/kartor/>

Utförare Pro Natura Träringen 66b 416 79 Göteborg Handläggare Pro Natura Ola Bengtsson Thomas Appelqvist Andrea Albeck Handläggare Nattbakka ord & natur Johan Eklöf	Dokumentnamn Naturvärdesinventering av ett område vid Lilla Danska Vägen, Göteborgs Stad	Sidnummer (antal sidor) 28 (28)
		Datum 2021-12-02
		Version 1:2

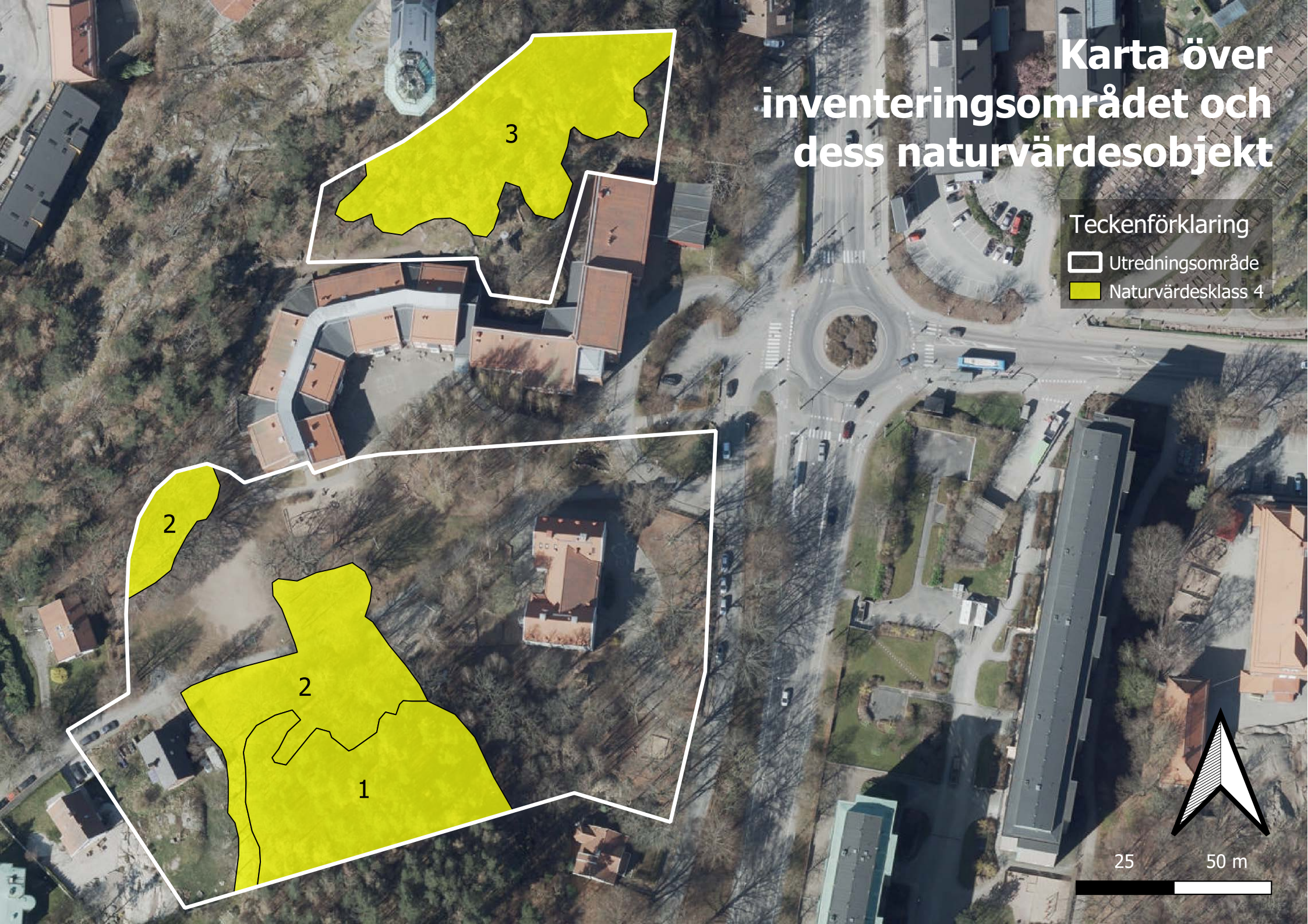
Bilaga 1

Karta över inventeringsområdet samt naturvärdesobjekten och deras naturvärdesklass

Karta över inventeringsområdet och dess naturvärdesobjekt

Teckenförklaring

- Utredningsområde
- Naturvärdesklass 4

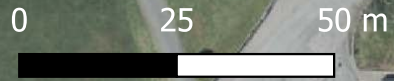
25

50 m

Bilaga 2

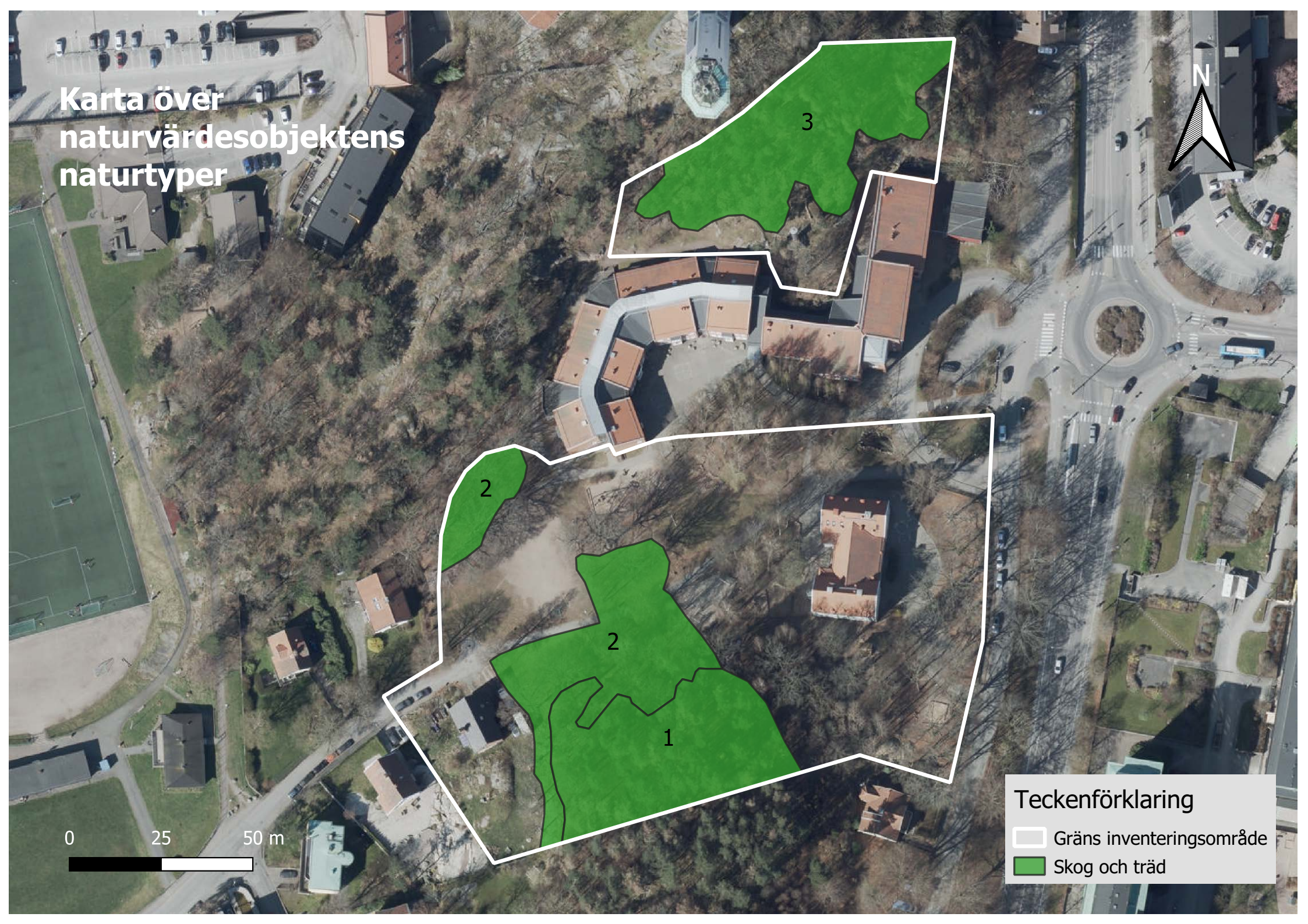
Karta över naturvärdesobjektens naturtyper

Karta över naturvärdesobjektens naturtyper

Teckenförklaring

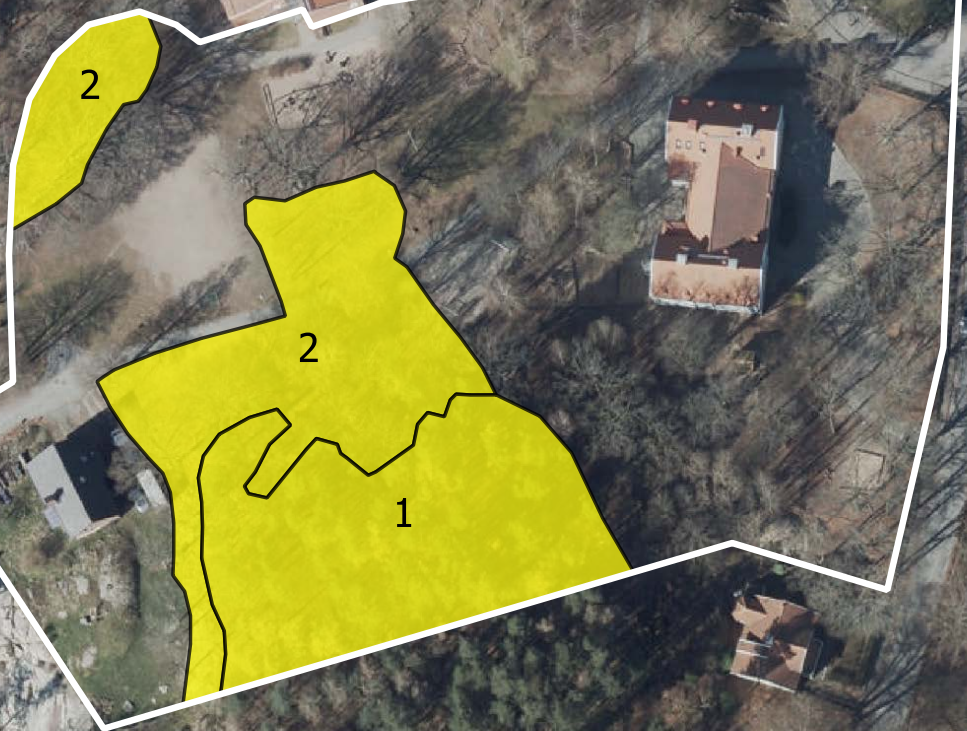
- Gräns inventeringsområde
- Skog och träd

Bilaga 3

Karta över noterade värdeelement

Karta över noterade värdeelement

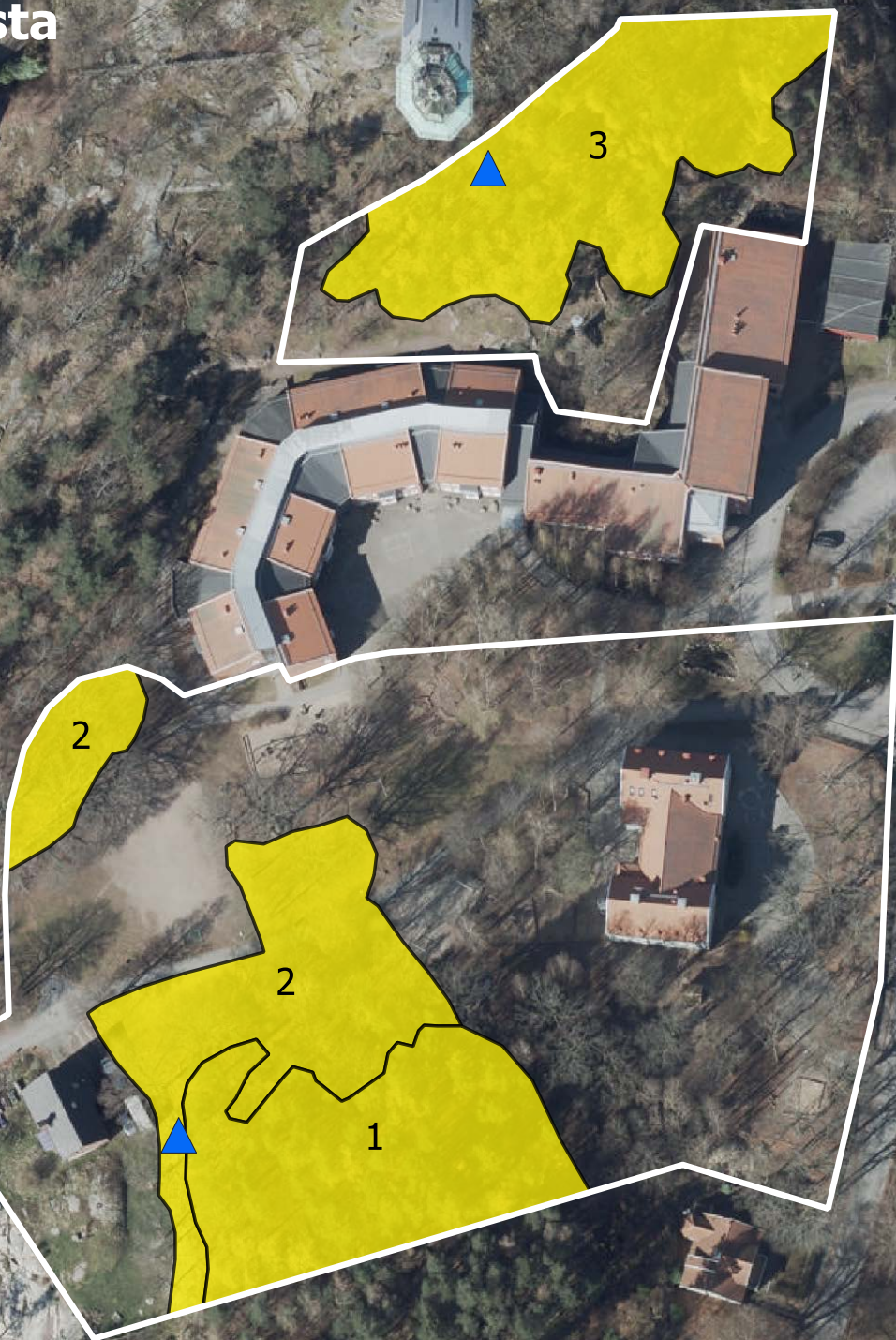

- Teckenförklaring**
- Gräns inventeringsområde
 - Tallåga
 - Naturvärdesklass 4
 - Lågt naturvärde

Bilaga 4

Karta över noterade fridlysta arter

Noterade fridlysta arter

Teckenförklaring

- Gräns inventeringsområde
- Murgröna
- Naturvärdesklass 4
- Lågt naturvärde

Bilaga 5

Karta över fladdermusboxarnas placering

Karta över fladdermusboxarnas placering

★¹

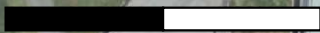
★²

★³

★⁴

★⁵

0 25 50 m

Teckenförklaring

□ Gräns inventeringsområde

★ Autoboxar